

Szkolny Program Profilaktyki

Gimnazjum nr 1 im. Armii Krajowej w Tychach

Rok szkolny 2016/2017

ISTOTA I ZAŁOŻENIA

SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkolny Program Profilaktyki jest skonstruowany na cały okres pobytu ucznia w gimnazjum. Wychowawca zgodnie z diagnozą i potrzebami swojej klasy zdecyduje, w jakim momencie pracy z młodzieżą będzie realizował określone treści programowe.

A. WYCHOWANIE A PROFILAKTYKA

Wychowanie będziemy rozumieć jako proces, w którym uczeń ma dojść do pełni osobowego rozwoju poprzez:

- kształtowanie prawego charakteru,
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne,
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi,
- uświadomienie sobie celów życiowych.

Należy jednak zabezpieczyć i ochraniać dzieci i młodzież przed tym, co mogłoby ten proces niszczyć oraz ingerować, gdy pojawiają się zagrożenia. Te działania będą należeć do profilaktyki.

Profilaktykę będziemy rozumieć, jako ochronę ucznia przed zagrożeniami zakłócającymi jego prawidłowy rozwój. Profilaktyka nabiera sensu w kontekście wychowania i jest z nim nierozdzielnie związana.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

Rozporządzenie MENiS z 31 stycznia 2002 r.- wprowadza zapis o podejmowaniu przez Rady Pedagogiczne uchwał o wprowadzeniu Szkolnego Programu Profilaktyki spójnego z Programem Wychowawczym.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. podaje w rozdziale 1, art.1.1: „ ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.”

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r.- ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r. Art. 27.1. „, Państwa- Strony uznają prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu”.

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Rozporządzenie MEN z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Rządowy program „ Bezpieczna i przyjazna szkoła” na lata 2014- 2016.

Rządowy program „ Bezpieczna +” na lata 2015-2018

CELE I ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia (Z. Graś, 1997)

Zapobieganie uzależnieniom może dokonywać się na różnych poziomach. W związku z tym wyróżnia się profilaktykę pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia:

- **Profilaktyka pierwszego stopnia** to działanie mające na celu: z jednej strony- promocję zdrowia i przedłużenie życia człowieka, zaś z drugiej zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcyjnych. Równie ważne jest dostarczanie rzetelnych informacji, dostosowanych do specyfiki odbiorców. Może być kierowana do wszystkich uczniów.
- **Profilaktyka drugiego stopnia** ma na celu ujawnianie osób z grupy ryzyka dysfunkcyjności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń).
- **Profilaktyka trzeciego stopnia** rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu, z jednej strony- przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej - umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją, powrotu do społeczeństwa, prowadzenia w nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii.(Z. Graś 1997)

Szkolny Program Profilaktyki, to program profilaktyki środowiskowej, to znaczy taki, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne. Na terenie szkoły prowadzona jest profilaktyka pierwszego i drugiego stopnia.

Cele programu profilaktyki:

- 📁👤 Integracja klasy.
- 📄👤 Budowanie wzajemnego zaufania.
- 📄👤 Dostarczanie wiedzy o dobrym i zdrowym życiu.
- 📄👤 Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń dla zdrowia.
- 📄👤 Dostarczanie podstawowych wiadomości o substancjach uzależniających, psychoaktywnych i psychostymulujących.
- 🕒👤 Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia.
- 🏠👤 Próba zmiany przekonań normatywnych.
- 👤👤 Nabycie umiejętności funkcjonowania w grupie oraz spędzania wolnego czasu bez stymulacji z użyciem używek (papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze i inne).
- 🌐👤 Nabycie umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami internetowymi

- (cyberprzemoc) oraz innymi np. pożarowymi, powodziowymi itp.
-   Nabywanie umiejętności dawania osobistego wsparcia.
 -   Wspieranie rodziców w procesie wychowania.

Zadania wychowawcze:

-   Systematyczna praca dorosłych nad kształtowaniem postaw uczniowskich według przyjętych i akceptowanych norm społecznych i przyjętych WZO.
-   Sprawne przekazywanie informacji dotyczących niepokojących zjawisk osobom odpowiedzialnym za kontakty z instytucjami.
-   Przygotowanie własnych procedur wychowawczych.
-   Diagnostowanie problemów uczniowskich.
-   Integrowanie zespołu klasowego.
-   Przekazywanie wiedzy o środkach psychoaktywnych i alternatywnych, sposobach radzenia sobie ze stresem.
-   Wypracowanie form współpracy z rodzicami.
-   Dawanie osobistego wsparcia uczniom uwikłanym w trudne sytuacje życiowe.

Cele działań profilaktycznych są realizowane przez:

- Programy informacyjno- edukacyjne.
- Programy profilaktyczne.
- Zajęcia alternatywne.
- Udział w akcjach i kampaniach profilaktycznych.
- Interwencje prowadzone w szkole i poradniach wobec osób z grup ryzyka.
- Współpracę między różnymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży (PPP, Policja, sąd, kuratorzy, stowarzyszenia, GKRPA, OIK, świetlice środowiskowe, itp.).

Formy pracy przy realizacji programu profilaktyki:

- warsztaty z uczniami,
- ankiety,
- konkursy wiedzy,
- pamiętniki,
- ulotki,
- rozmowy,
- wywiady,
- reklama,
- filmy,
- apele profilaktyczne

Osoby realizujące Szkolny Program Profilaktyki:

- dyrektorzy,
- nauczyciele,
- wychowawcy,
- pedagog,
- pielęgniarka,
- nauczyciel bibliotekarz,
- zapraszani goście i specjaliści,

DIAGNOZA PROBLEMÓW – ZAGROŻENIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Na diagnozę środowiska szkolnego składają się:

1. obserwacja zachowań uczniów,
2. analiza frekwencji i uwag dotyczących zachowania w dziennikach lekcyjnych,
3. rozmowy z nauczycielami, uczniami, rodzicami.
4. analiza ankiet przeprowadzanych przez miasto oraz wewnątrzszkolnych.

Pozwoli to na wyłonienie uczniów z problemami, takimi jak:

- wagary,
- palenie papierosów,
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne uczniów, będących w trudnej sytuacji materialnej,
- eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi i psychostymulującymi,
- agresja słowna i fizyczna.

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE SKIEROWANE DO WSZYSTKICH UCZNIÓW:

Cel nadrzędny oddziaływań:

- wszechstronne poznawanie własnej osobowości oraz promowanie zdrowych i bezpiecznych zachowań.

Obszar	Cele szczegółowe	Zadania wychowawcze	Formy realizacji
I.	Poznanie cech własnej osobowości	1. Poznanie swoich mocnych i słabych stron. Rozwijanie mocnych stron, korygowanie słabych stron. 2. Przygotowywanie uczniów do podjęcia decyzji o wyborze szkoły/ zawodu poprzez analizowanie cech temperamentu, predyspozycji osobowościowych. 3. Współpraca z PPP- diagnoza psychologiczno – pedagogiczna. 4. Stały kontakt z rodzicami ucznia w celu wypracowania najlepszych form pomocy dziecku.	Zajęcia integracyjne, godziny wychowawcze, indywidualne rozmowy z uczniem, badanie psychologiczne, praca indywidualna z uczniem, zajęcia z orientacji zawodowej (grupowe i indywidualne), Zajęcia, korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze, nauczanie indywidualne, zajęcia rewalidacyjne, rozmowy indywidualne z rodzicami.
II.	Integrowanie ucznia z zespołem klasowym. Budowanie pozytywnych	1. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach pierwszych. 2. Angażowanie uczniów do reprezentowania klasy na forum szkoły, miasta.	zajęcia integracyjne, współpraca z wychowawcami,

	relacji między uczniami, nauczycielami i rodzicami.	3. Przydzielanie ról, zadań w zespole klasowym.	uczniemi, rodzicami, samopomoc uczniowska
III.	Propagowanie zdrowego stylu życia Przeciwdziałanie powstawaniu uzależnień	1. Organizowanie zajęć profilaktycznych, warsztatów psychologiczno- pedagogicznych. 2. Projekcja filmów o tematyce uzależnień, konkursy. 3. Współpraca ze Stowarzyszeniem „ Trzeźwość życia” i innymi organizacjami. 4. Udział w Programie „ Akademia dojrzwania” 5. Włączanie się w kampanie i akcje profilaktyczne (np. „ Smak życia- czyli debata o dopalaczach” razem) 5. Współpraca z sekcją Oświaty Zdrowotnej SANEPID- u . 6. Kształtowanie postawy świadomego konsumentwa.	Realizacja działań w ramach programu „Szkoly promujacej zdrowie” godziny wychowawcze, warsztaty psychologiczne, filmy, konkursy, apele, realizacja programow profilaktycznych autorskich i licencjonowanych
IV.	Zapobieganie wszelkim przejawom agresji – uświadamianie mechanizmów powstawania zachowań agresywnych i uczenie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Eliminowanie przemocy wśród uczniów, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i mobbingowi.	1. Wzmacnianie zachowań asertywnych oraz postaw tolerancyjnych z poszanowaniem praw człowieka, dziecka, ucznia. 2. Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądem Rodzinnym, kuratorami sądowymi, PCPR- em, PPP, OIK- em, MOPS- em, zespołem interdyscyplinarnym, świetlicą socjoterapeutyczną. 3. Wzmocnienie dyżurów nauczycielskich. 4. Przeprowadzenie w klasach zajęć z elementami socjoterapii, sposobów rozwiązywania konfliktów. 5. Przeprowadzenie szkolenia dla rodziców uczniów klas I- III nt, Jak rozpoznać, czy dziecko miało kontakt z narkotykami , dopalaczami	Ścisła współpraca z instytucjami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie; zajęcia z elementami socjoterapii; ścisła współpraca z nauczycielami, rodzicami; korzystanie z zapisów monitoringu w toku wyjaśniania zdarzeń, pogadanki z udziałem policji.
V.	Dostarczanie wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.	1. Prowadzenie zajęć, warsztatów multimedialnych dla uczniów- dotyczących poszukiwania informacji oraz bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu. 2. Przeprowadzenie interwencji w przypadkach stwierdzenia zjawiska cyberprzemocy. 3. Przeprowadzenie szkolenia dla rodziców uczniów nt. zagrożeń cywilizacyjnych, w tym cyberprzemocy.	zajęcia z informatyką, godziny wychowawcze
VI.	Przeciwdziałanie zjawisku wagarowania	1. Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego przez uczniów. 2. Konsekwentne wdrażanie procedury egzekucji obowiązku szkolnego.	ścisła współpraca z rodzicami, nauczycielami, policją, Sądem Rodzinnym.

Praca profilaktyczna w gimnazjum realizowana jest we wszystkich klasach z następującą specyfiką:

- Klasy pierwsze:** wzajemne poznawanie się uczniów, integracja zespołu klasowego, budowanie empatii i wzajemnego zaufania.

Zadania:	Formy realizacji:
1. Poznanie swoich słabych i mocnych stron. Rozwijanie mocnych, korygowanie słabych.	zajęcia integracyjne, godziny wychowawcze, rozmowy indywidualne z uczniem, praca indywidualna z uczniem, badania psychologiczne i pedagogiczne.
2. Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie w relacjach rówieśniczych, umiejętności pracy w grupie, zespole klasowym.	godziny wychowawcze, zajęcia z komunikacji werbalnej i niewerbalnej.
3. Kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie postaw empatii i wzajemnego zaufania.	organizowanie imprez klasowych i szkolnych
4. Budowanie pozytywnych relacji między uczniami, nauczycielami i rodzicami.	ścisła współpraca z nauczycielami, rodzicami, uczniami.

- 2. Klasy drugie:** podjęcie wzmoczonych oddziaływań profilaktycznych ukierunkowanych na zdiagnozowane obszary problemowe, a zwłaszcza profilaktykę kontaktów z używkami oraz profilaktykę zachowań agresywnych.

Zadania:	Formy realizacji:
1. Kształtowanie asertywnych postaw wobec środków uzależniających poprzez sztukę odmawiania, wzajemne wspieranie się, werbalizacje potrzeb.	realizacja na godzinach wychowawczych tematów o systemach wartości, zajęcia z asertywności.
2. Uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz psychostymulujących.	godziny wychowawcze, warsztaty psychologiczne, realizacja programów profilaktycznych, włączanie w akcje profilaktyczne, kampanie, apele profilaktyczne.
3. Zapobieganie wszelkim przejawom agresji – uświadamianie mechanizmów powstawania zachowań agresywnych, uczenie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.	zajęcia z elementami socjoterapii dotyczące konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, przyczyn agresji i sposobów radzenia sobie z agresją.

- 3. Klasy trzecie:** przygotowanie młodzieży do odpowiedzialnego, dorosłego życia, do podjęcia decyzji o wyborze kierunku dalszego kształcenia, świadomości prawa i konsekwencji za jego łamanie, umiejętności radzenia sobie ze stresem.

Zadania:	Formy realizacji:
1. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowanie.	godziny wychowawcze, praca w samorządzie szkolnym, klasowym, w akcjach organizowanych przez szkołę.
2. Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień poprzez informowanie o społecznych i zdrowotnych ich skutkach.	godziny wychowawcze, udział w programach profilaktycznych finansowanych przez miasto.
3. Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa oraz wyrabianie nawyku jego poszanowania.	lekcje tematyczne, spotkania z policją, wizyta w Sądzie w ramach WOS-u
4. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i szkoły ponadgimnazjalnej.	zajęcia z preorientacji zawodowej, indywidualne doradztwo zawodowe dla uczniów, rodziców, spotkania informacyjne dla rodziców, udział w Targach Edukacyjnych, udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie ponadgimnazjalnym i naborze do szkół.

Wszelkie działania profilaktyczne i wychowawcze będą dostosowane do aktualnych potrzeb. Na bieżąco reagujemy odnośnie wszelkich zagrożeń cywilizacyjnych.

W naszych działaniach ściśle współpracujemy z:

- Rodzicami/ opiekunami prawnymi,
- Sądem Rodzinnym i Opiekuńczym,
- Kuratorami sądowymi,
- Policją,
- Strażą Miejską,
- MOPS- em,
- PPP w Tychach,
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- Wydziałem Spraw Społecznych UM,
- Świetlicą socjoterapeutyczną,
- Stowarzyszeniem „Trzeźwość Życia”, itp.

SPODZIEWANE EFEKTY:

Uczniowie:

- zdobędą wiedzę na temat profilaktyki uzależnień,
- zdobędą istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, tj. skuteczne odmawianie, asertywność, empatie, umiejętności komunikacyjne,

- utrwala postawę odrzucającą nałogi, przemoc i agresję.

Rodzice:

- usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień i ich skutków, mechanizmów powstawania agresji i przemocy,
- podwyższą swoje kompetencje wychowawcze i profilaktyczne,
- zacieśnią współpracę nauczycieli, rodziców i środowiska lokalnego we wspólnych działaniach profilaktycznych.

Nauczyciele:

- będą doskonalić swoje umiejętności w prowadzeniu pracy wychowawczej i profilaktycznej.

UWAGI KOŃCOWE:

Program będzie ulegał modyfikacji. Uczestnicy SPP będą mogli wprowadzać do niego sprawdzone metody pracy oraz własne programy.

EWALUACJA:

Program będzie poddawany ewaluacji na zakończenie roku szkolnego – sprawozdanie pedagoga szkolnego, nauczycieli, wychowawców z realizacji SPP.

Sprawdzenie efektów, jakie przyniósł program poprzez ankiety zebrane wśród uczniów.